

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DE L'ACADÈMIA DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA

CURS 2014-2015

per

l'Il·lm. Sr. Lluís Jou

Notari

Secretari de l'Acadèmia

Aquesta Memòria resumeix les activitats de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya en el curs 2014-2015.

1. Sessions ordinàries i composició de la Junta de Govern

Al llarg d'aquest curs, que ha estat el 175è curs des de la seva fundació el 1840, l'Acadèmia s'ha reunit en un total de 17 sessions ordinàries, entre les quals tres de públiques i solemnes i tres d'obertes, que han tingut lloc els dies 14, 22 i 28 d'octubre, 11 de novembre, 2 i 16 de desembre de 2014; 13 i 22 de gener, 3 i 17 de febrer, 10 i 24 de març, 14 d'abril, 12 i 26 de maig, i 9 i 16 de juny.

La inauguració del curs va tenir lloc a la sessió pública i solemne celebrada a la sala d'actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona el dia 14 d'octubre de 2014. La va presidir l'Hble. Sr. Josep D. Guàrdia Canela, president de l'Acadèmia, que fou acompanyat per la Presidenta del Parlament de Catalunya, M. Hble. Sra. Núria de Gispert, l' Hble. Sr. President del Consell de Garanties estatutàries, Joan Egea Fernández; l'Excm. Sr. Fiscal Superior de Catalunya, José M. Romero de Tejada; l' Il·ltre. Sr. Síndic major de la Sindicatura de Comptes, Jaume Amat i Reyero; el Director General de Dret i Entitats Jurídiques, Sr. Santiago Ballester Muñoz, la Il·ltre. Vice-degana del Col·legi d'Advocats de Barcelona, Rosa Maria Barberà Ramos, l' Il·ltre. Sr. Degà del Col·legi de Notaris de Catalunya, Joan Carles Ollé Favaró; l'Excm. Sr. Degà del Col·legi de Procuradors dels Tribunals de Barcelona Ignacio López Chocarro. En el curs de la sessió el Sr. Lluís Jou va llegir la Memòria del Curs anterior, l'acadèmica M.Hble Sra. Núria de Gispert i Català pronuncià el discurs ***El nostre Dret i la seva vitalitat en el tricentenari del 1714*** i el Director General de Dret i Entitats Jurídiques Santiago Ballester Muñoz va fer la presentació de la nova reimpressió, efectuada amb motiu del Tricentenari de la caiguda de Barcelona, del llibre Constitucions i Altres Drets de Catalunya, facsímil de la de 1704 amb estudi introductori de Josep M Pons Guri

editada l'any 1995 pel Departament de Justícia en el número 12 de la seva col·lecció Textos Jurídics Catalans. Finalment el President va pronunciar el discurs d'inauguració.

La Junta de Govern s'ha reunit en diverses ocasions per a ordenar els afers de tràmit que li són propis, sovint amb caràcter previ a les Sessions ordinàries. Al llarg d'aquest curs la Junta ha estat integrada pels acadèmics Hble. Sr. Josep D. Guàrdia Canela, President; i els il·lustres senyors Joan Córdoba Roda, vicepresident; Enric Brancós Núñez, Tresorer; Lluís Jou i Mirabent, Secretari; Francesc Tusquets Trias de Bes, vicesecretari; i Elías Campo Villegas, censor.

El President, a més d'haver atès les obligacions inherents al càrrec sense faltar ni a una sola de les sessions, ha tingut una significativa activitat de representació de la Corporació al llarg de tot el curs, de manera que ha assistit a un seguit d'actes acadèmics, institucionals i protocol·laris convocats pel President o el Govern de la Generalitat, el Tribunal Superior de Justícia i els Col·legis d'Advocats, de Procuradors i de Notaris de Catalunya i la delegació a Catalunya dels de Registradors. També ha mantingut entrevistes amb autoritats catalanes i càrrecs acadèmics nacionals i internacionals i ha participat, com correspon, en el Consell Interacadèmic de Catalunya, el Consell de la Revista Jurídica de Catalunya i els patronats de les fundacions en que l'Acadèmia ostenta el càrrec de patró a que es farà referència més endavant. És destacable, finalment, la seva participació a la Mesa permanent de la Conferència d'Acadèmies jurídiques Iberoamericanes, en sessió tinguda a Madrid i la seva participació a Oviedo per pronunciar una conferència.

2. Sessions obertes

Per quart curs consecutiu s'han celebrat les denominades sessions obertes en les quals hi han presentat ponències juristes convidats que disserten sobre temes que l'Acadèmia considera d'interès i són obertes a la comunitat jurídica catalana amb l'objectiu de fomentar el debat de les idees jurídiques més enllà del seguiment de la tan canviant o sovint excessiva producció legislativa del nostres temps.

La primera se celebrà el 22 d'octubre de 2014 i en ella actuà de ponent el professor José Antonio Gómez Segade, catedràtic de Dret Mercantil de la Universitat de Santiago de Compostela, que va parlar sobre *"El ordenado empresario y otros personajes en la legislación mercantil"*, un tema que va més enllà de la normativa concreta, tant de la vigent o com de la que resultaria dels diversos projectes que circulen, i permet entrar en qüestions més conceptuals i de principi.

La segona va tenir lloc el dia 26 de maig de 2015 i en va ser ponents Marta Pertegás Sender, professora de la Universitat d'Anvers i primera Secretària de la Conferència de la Haia de Dret Internacional Privat, i Francisco José Garcimartín Alferez, professor de la Universitat Autònoma de Madrid, que van dissertar sobre *"La entrada en vigor del Convenio de la Haya de 2005 sobre acuerdos de elección de foro: Autonomía privada y competencia judicial internacional"*, un tema de gran actualitat pràctica que no hauria de passar per alt. Van acompanyar el president de l'Acadèmia a la mesa el Fiscal en

Cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, José M Romero de Tejada i el degà de la Delegació a Catalunya del Col·legi de Registradors, Luis A. Suárez Arias.

Van concórrer a aquestes sessions un bon nombre d'acadèmics i una selecció de juristes catalans de diverses especialitzacions bons coneixedors de la matèria que respectivament s'hi va tractar.

Dins d'aquest apartat de sessions obertes és adequat de fer referència a l'emotiva sessió tinguda a la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans el dia 14 d'abril de 2015 per homenatjar l'acadèmic Dr. Josep M. Font i Rius amb motiu de la celebració recent dels seus cent anys d'edat. L'acte, compartit per l'Acadèmia amb l'Institut d'Estudis Catalans, la Reial Acadèmia de Bones Lletres i la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, institucions a les quals pertany el professor Font Rius, fou obert al públic en general i el va presidir el conseller de Justícia, Hble. Sr Germà Gordó. Tot i tenir un caire molt diferent a les sessions obertes tal com es configuren habitualment, el seu caràcter extraordinari i obert a d'altres acadèmics i personalitats i el fet que durant la sessió es pronunciessin autèntiques ponències de glossa al professor Font ens el fa reconduir cap a aquest apartat Van intervenir-hi els presidents de les tres corporacions, el degà de la Facultat de Dret, professor Enoch Albertí i el professor de la Universitat Pompeu Fabra Tomàs de Montagut, així com el conseller de Justícia, la Presidenta del Parlament i el mateix professor Font Rius.

També sembla oportú ressenyar en aquest apartat la sessió pública i solemne celebrada el dia 22 de gener de 2015 en el transcurs de la qual es procedí a la inauguració del Curs Interacadèmic de Catalunya 2014-2015. A la sessió presidida pel President de l'Acadèmia i el Conseller de Justícia, honorables senyors Josep D. Guàrdia i Germà Gordó, la Dra. Alegria Borràs Rodríguez va llegir el discurs d'inauguració sobre "*El dret a l'aigua i el dret de l'aigua*". Assistiren a la sessió acadèmics pertanyents a totes les acadèmies de Catalunya i, entre d'altres personalitats, el Cardenal Arquebisbe de Barcelona, el President del Consell de Garanties estatutàries, el de la Comissió Jurídica Assessora i el Fiscal en Cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. La ponència de la professora Borràs fou sotmesa a un ampli debat i reflexió a la sessió ordinària següent, tinguda el dia 3 de febrer.

3. Discursos d'ingrés

En aquest curs 2014-2015 s'ha pronunciat el discurs d'ingrés de l'acadèmic professor Pau Salvador i Coderch, que l'exposà en la sessió pública i solemne celebrada a la sala d'actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona el dia 16 de juny de 2015. El nou acadèmic de número va parlar sobre "*Relaciones de complacencia en el entorno digital*" i el discurs fou contestat per l'acadèmic Ignacio Sancho Gargallo, essent publicades ambdues intervencions, com és tradicional, en un opuscle "ad hoc".

La sessió pública i solemne fou concorreguda tant de públic com d'autoritats i van acompanyar el president de l'Acadèmia, a la mesa, l'Hble. Sr. Conseller de Justícia, Germà Gordó; l'Hble. Sr. Conseller d'Economia i Coneixement, Dr. Andreu Mas-Colell; l'Hble. Sr. President del Consell de Garanties Estatutàries, l'acadèmic Joan Egea

Fernández, l'Il·ltre. Sr Síndic major de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, Jaume Amat i Reyeró, la Il·ltre. Vice-degana del Col·legi d'Advocats de Barcelona, Rosa Maria Barberà Ramos i el Degà de la Delegació a Catalunya del Col·legi de registradors, Luis A Suarez Arias.

Resten encara diversos acadèmics electes que tenen pendent la lectura del discurs d'ingrés, per la qual cosa els animem a fer-ho al més aviat possible.

4. Defuncions i sessions “in memoriam”

Durant el curs s'ha produït la baixa per defunció de l'acadèmic Antoni de P. Escura Viñuales, produïda el mes de març, deixant vacant la medalla Martí Miralles. S'ha encarregat la Necrològica a l'acadèmic Tusquets Trias de Bes i n'és prevista la lectura per a una de les primeres sessions ordinàries del curs.

5. Nous acadèmics

Durant el curs no s'ha escollit cap nou acadèmic, en contrast amb el curs anterior, en el qual se n'escolliren tres, i el precedent, en que se n'escolliren dos. El dia 28 d'octubre va prendre possessió com a nou acadèmic electe l'Emm. i Rvdm. Dr Lluís Martínez Sistach, elegit el 13 de maig de 2014. És previst que el nou acadèmic pronuncï el discurs d'ingrés, que serà contestat pel Dr. Josep Joan Pintó Ruiz, en una sessió pública i solemne que tindrà lloc, en principi, el dia 10 de novembre.

6. Comunicacions

A més de les ponències i discursos esmentats fins ara, al llarg del curs es van presentar per part dels acadèmics les següents comunicacions en sessions ordinàries de l'Acadèmia

- El dia 11 de novembre, la Sra. Maria Eugènia Alegret Burgués sobre “*La regulació actual de la llegítima en les diferents legislacions espanyoles*”.
- El 2 de desembre, el Dr. Pau Salvador Coderch sobre “*Deberes de eficiencia económica y limitaciones de la libertad de actuar. Sobre la distinción entre reglas y principios*”.
- El dia 13 de gener, el Dr. Lluís Puig Ferriol sobre “*El règim jurídic de la declaració d'absència d'una persona que ostenta el veïnatge civil català després de la vigència del Llibre segon del Codi Civil de Catalunya*”.
- El 17 de febrer, el Sr. Robert Follia i Camps sobre “*La capacitat per atorgar testament: comentari a tres sentències del TDJC*”.
- El dia 10 de març, el Sr. Elias Campo Villegas i el Dr. Francesc Tusquets Trias de Bes sobre “*XXV anys del Tribunal Arbitral de Barcelona*”. Va assistir a aquesta sessió l'Hble. Conseller de Justícia Germà Gordó i el Director General de Dret Santiago Ballester.

- El 12 de maig, el Dr. José-Juan Ferreiro Lapatza sobre “*Autonomía y federalismo fiscal*”
- El 9 de juny, el Sr. Eugeni Gay Montalvo sobre “*Reflexión sobre el recurso de amparo tras la LOTC 6/2007 y su impacto en la doctrina constitucional y europea*”.

Totes aquestes comunicacions, així com les ponències presentades a les sessions obertes i els discursos d'ingrés estan disponibles en obert al lloc web de l'Acadèmia, www.ajilc.cat la visita de la qual sempre pot ser profitosa.

7. Altres activitats

L'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya és reconeguda des de sempre com un dels actors més rellevants de la comunitat jurídica catalana que, a més, té una determinada presència social que es reflecteix en la participació en diversos organismes, institucions i fundacions i amb la col·laboració amb altres institucions jurídiques. Pel que fa a aquesta memòria és rellevant la participació al Consell de Redacció de la Revista Jurídica de Catalunya, al Consell Rector de l'Institut d'Estudis Autònoms, a l'Observatori de Dret Privat de Catalunya, a l'Observatori de la Justícia, al Consell Interacadèmic de Catalunya, a la Conferència de Acadèmies de Jurisprudència Iberoamericanes i a les fundacions del Notariat de Catalunya, la Fundació Pau Casals i la Fundació Roca Sastre.

Aquest curs cal destacar, en aquest punt:

La participació a les XVIII Jornades de Dret Català a Tossa de Mar, celebrades els dies 25 i 26 de setembre en la organització de les quals participa la nostra Corporació des dels primers anys. En aquesta edició les jornades han versat sobre el tema sobre el tema *El Llibre sisè del Codi Civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de Llei*, d'acord amb la seva finalitat inicial de tractar sempre temes de la més absoluta actualitat en el desenvolupament del Dret Civil d'aquest país.

La organització conjuntament amb el Col·legi de Registradors d'una Jornada sobre el projecte de Llei del Llibre sisè del Codi Civil de Catalunya que es va celebrar el 27 de maig de 2015 a la Sala d'actes de la delegació a Catalunya del Col·legi de Registradors. Presidida per l' Hble. Conseller de Justícia, Sr.Germà Gordó, hi intervingueren, efectuant-ne la presentació, el Degà de la Delegació a Catalunya dels Registradors, Il·lm. Sr. Luis A. Suárez i el President de l'Acadèmia, Hble. Sr. Josep-D. Guàrdia Canela. Presentaren ponències els acadèmics Lluís Puig Ferriol, Ferran Badosa Coll i Antonio Cumella Galinde i els Registradors Oscar Germán Vázquez Asenjo i José Luis Valle Muñoz, el qual també moderà un interessant col·loqui. El Llibre sisè del Codi Civil, el projecte del qual estava prou avançat a finals de 2003 i que ha tornat a decaure a causa de la dissolució del Parlament, culminarà, quan s'aprovi, el procés d'actualització del Dret Civil propi de Catalunya iniciat aviat farà trenta anys, procés del qual cal destacar l'amplíssima participació del món jurídic català, un equilibri envejable entre la tradició que encara és útil i la innovació i una inequívoca voluntat de ser útil a la ciutadania en la regulació de les relacions privades des de la base del principi de llibertat civil i autonomia privada. L'Acadèmia ha contribuït històricament a aquest procés en graus i formes diverses i ho fa actualment amb la participació de molts dels seus membres a l'Observatori de Dret Privat, responsable tècnic de la redacció dels avantprojectes de les tres lleis civils aprovades a Catalunya a finals d'aquest curs: les lleis 5/2015 de 13 de maig, de modificació del llibre cinquè, 6/2015, de 13 de maig,

d'harmonització del Codi Civil i 19/2015, de 29 de juliol, d'incorporació de la propietat temporal i de la propietat compartida.

L'aparició del volum tercer dels ANNALS de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, que recullen la major part dels treballs presentats en els cursos acadèmics 2008-2009 i 2009-2010, així com alguns dels dictàmens elaborats per la nostra Corporació i, com a actes especials, les ponències presentades als actes celebrats en commemoració dels cinquantenari de la Compilació.

8. Economia

No correspon fer constar a la memòria d'activitats del curs els aspectes econòmics de l'Acadèmia, que du els comptes per exercicis naturals, però és bo de fer constar que la comptabilitat es du amb transparència i tota cura i que el nostre pressupost és modest, nodrit essencialment per una subvenció de la Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, que agraïm i administrem amb prudència tot destinant-la a cobrir les despeses generades per les sessions obertes, les publicacions i la resta de despeses ordinàries de funcionament. Enguany també hem comptat amb el suport de la Fundació bancària La Caixa, cosa que ha contribuït a una major activitat.

Cal subratllar que cap dels acadèmics percep remuneracions ni dietes per l'exercici del càrrec o l'assistència a les sessions ni per l'elaboració de comunicacions o dictàmens i que l'Acadèmia no compta amb personal. Sí que compta, des de 1840, amb el suport inestimable de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, que l'acull a la seva seu i li facilita la logística necessària. En aquest punt és just que la memòria del curs no obliidi la tasca de suport discreta i ordenada que realitza la senyora Mariele Violano.

9. Final

La memòria de l'Acadèmia és tan sols una síntesi de l'activitat corporativa, essencialment de l'activitat acadèmica. Com cada any, no em sembla gens balder de recordar que són els acadèmics els qui, amb l'exercici de llur activitat i amb les seves publicacions, que de cap manera fora procedent de ressenyar aquí, atorguen a la institució la solvència i el prestigi que la societat catalana li reconeix. Precisament aquest reconeixement social és el major al·licient de la Corporació per donar continuïtat a la nostra activitat que té per finalitats essencials les de contribuir a la conservació i desenvolupament del dret propi de Catalunya, al progrés de les idees jurídiques i a la defensa de la ciència del Dret com a sistema ordenat de principis i conceptes més que com recurs d'aplicació mecànica, ritual i literalista de lleis i reglaments.

Fi.